

Steunpunt beleidsrelevant onderzoek 2007-2011

studie en schoolloopbanen

Steunpunt beleidsrelevant

studie en schoolloopbanen

Vroege schoolverlaters in Vlaanderen

Informatie uit administratieve gegevens

Bronnen

Van Landeghem, G., & Van Damme, J. (2011).
Vroege schoolverlaters in Vlaanderen. Evolutie van de ongekwalificeerde uitstroom tot 2008.
Leuven: Steunpunt SSL, rapport nr. OD1/2010.37.

Van Landeghem, G., & Van Damme, J. (2011).
Vroege schoolverlaters uit het voltijds beroepsonderwijs. Vertrekpunt voor een gedifferentieerde aanpak. Leuven: Steunpunt SSL, rapport nr. OD1/2009.39.

<http://www.steunpuntloopbanen.be>

EVOLUTIE VAN DE ONGEKWALIFICEERDE UITSTROOM IN VLAANDEREN

Kwalificaties in het leerplichtonderwijs

Leerplichtonderwijs:

Voltijds gewoon secundair onderwijs tot en met zesde leerjaar

Deeltijds secundair beroepsonderwijs

Leercontracten SYNTRA

Buitengewoon secundair onderwijs

- Diploma van secundair onderwijs via 6de leerjaar ASO, TSO, KSO
- Studiegetuigschrift 6de leerjaar voltijds gewoon beroepsonderwijs
- Kwalificatiegetuigschrift deeltijds beroepsonderwijs
- Getuigschrift leercontract (SYNTRA)
- Kwalificaties via de opleidingsvormen 3 en 4 van het buitengewoon secundair onderwijs

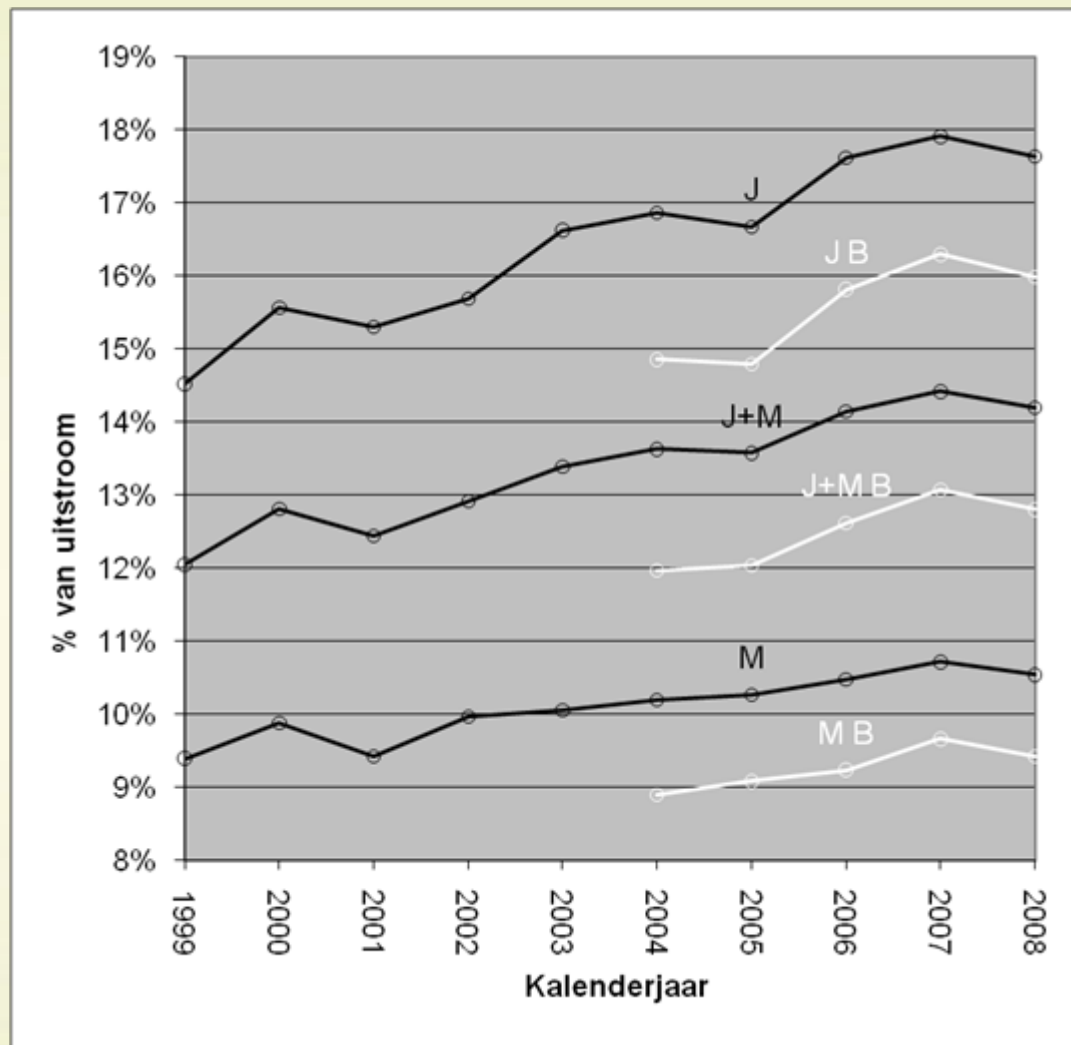
Vroege schoolverlaters per kalenderjaar, zonder en mét BuSO-kwalificaties

Buitengewoon secundair onderwijs
 OV3 : "buitengewoon beroepsonderwijs"
 OV4 (kleine aantallen)

Jongens: ongeveer 1,8%

Meisjes: ongeveer 1,2%

J+M: ongeveer 1,5%

Evolutie van
ongekwalificeerde uitstroom
verdeeld volgens leeftijd

18-jarigen maar ook 19-, 20- en
zelfs 21-, 22-jarigen,...

Jongeren die een of meer jaren
na het einde van hun leerplicht
verder zijn blijven studeren in
het leerplichtonderwijs,
*hebben hun risico op voortijdig
schoolverlaten zien toenemen.*

Vroege schoolverlaters per geboortjaar

Jongens: van 14,0% naar 17,1%

Meisjes: van 8,7% naar 10,4%

J+M: van 11,4% naar 13,9%

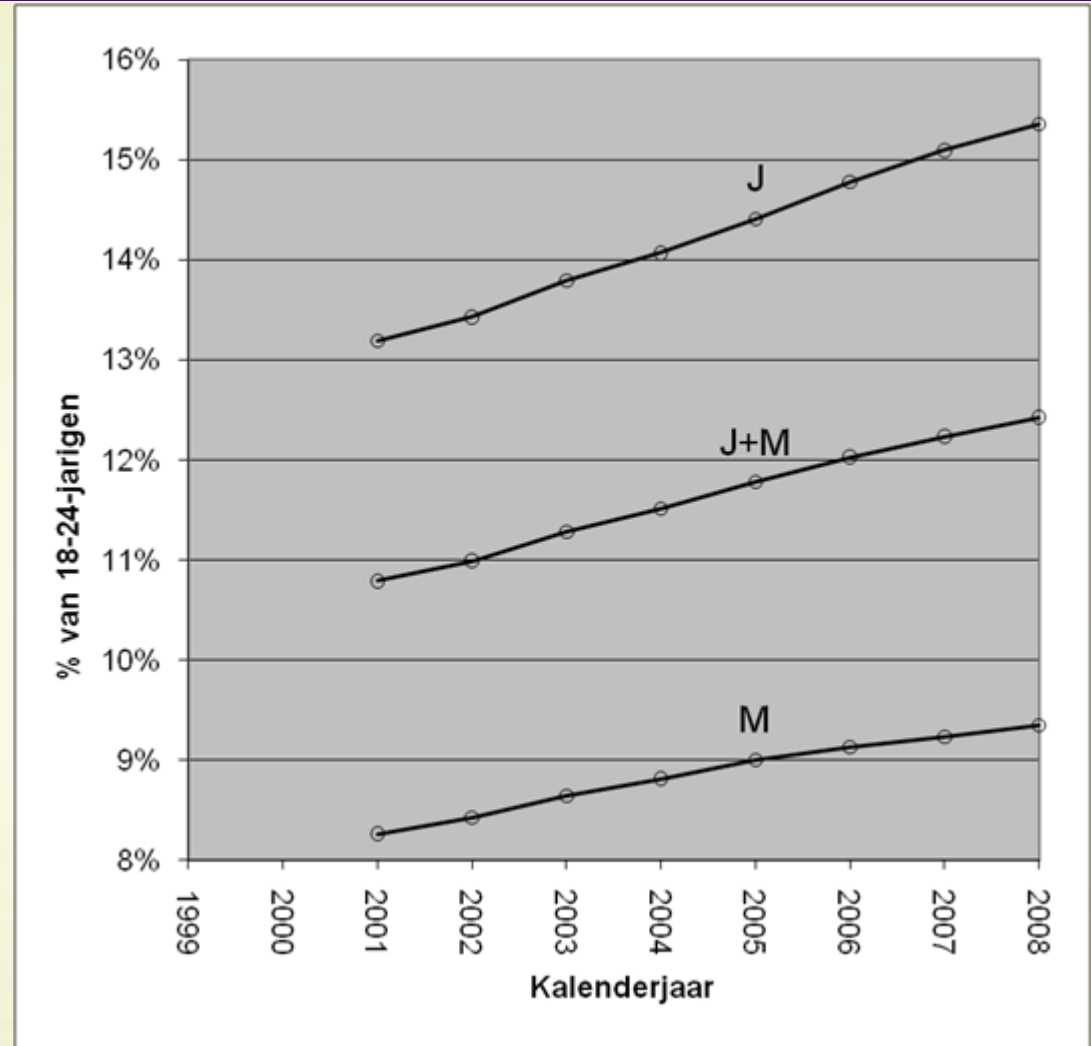
Vroege schoolverlaters in een leeftijdsinterval

18- tot 24-jarigen

Jongens: van 13,2% naar 15,4%

Meisjes: van 8,3% naar 9,3%

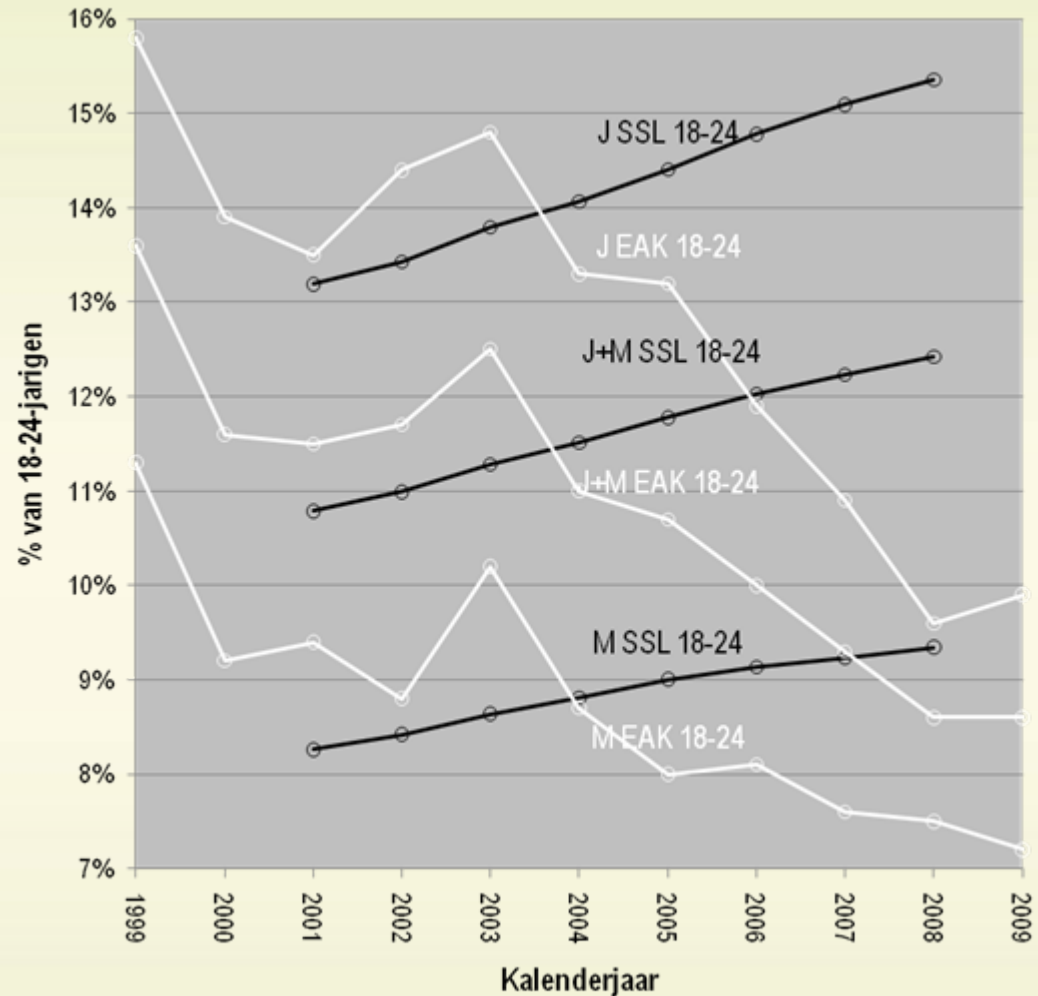
J+M: van 10,8% naar 12,4%

Vergelijking met de Europese 'early school leavers' indicator voor Vlaanderen

Early school leavers indicator
 (Labour Force Survey)
 (Enquête naar de Arbeidskrachten – EAK):

Jongeren 'in opleiding' niet meegeteld
 Vlaams Gewest
 Breuken in de tijdreeks
 Steekproef- en meetfout

Resultaten kort

- 13% vroege schoolverlaters
- Jongens 16%; Meisjes 9%
- Globale trend: stijging
- Compensatie tweedekansleerwegen: beperkt (0,8%)

- Afname 2007 → 2008: overgangsverschijnsel of einde van de ongunstige trend?

- Samenhangend indicatorensysteem gebaseerd op administratieve gegevens

POTENTIEEL VAN ADMINISTRATIEVE STROOMGEGEVENS

Administratieve gegevens, Vlaamse Gemeenschap, 1989–1990 tot 2008–2009 (39328 records + 6731 records)

2008; geb. 1990; J; dipl. sec. ond. 6TSO; 5929; Statistisch Jaarboek

1994; geb. 1975; M; dipl. sec. ond. 6ASO; 1574; Statistisch Jaarboek

2005; geb. 1986; J; studieget. 6BSO; 2729; Statistisch Jaarboek

2007; geb. 1987; M; Kwal. DBSO 18-25; 16; Dept. Onderwijs

2003; geb. 1985; J; leercontract; 335; SYNTRA

2005; geb. 1986; M; Kwal. BuSO OV3; 100; Dept. Onderwijs

2008; geb. 1990; J; dipl. sec. ond. BuSO OV4 TSO; 2; Stat. Jaarboek

2008–2009; geb. 1989; J; BSO GR3 LJ1; 327; Statistisch Jaarboek

1998–1999; geb. 1980; M; leercontract; 470; SYNTRA

2004–2005; geb. 1987; M; ASO GR3 LJ2; 11919; Statistisch Jaarboek

Demonstratie van gebruik van stroomgegevens

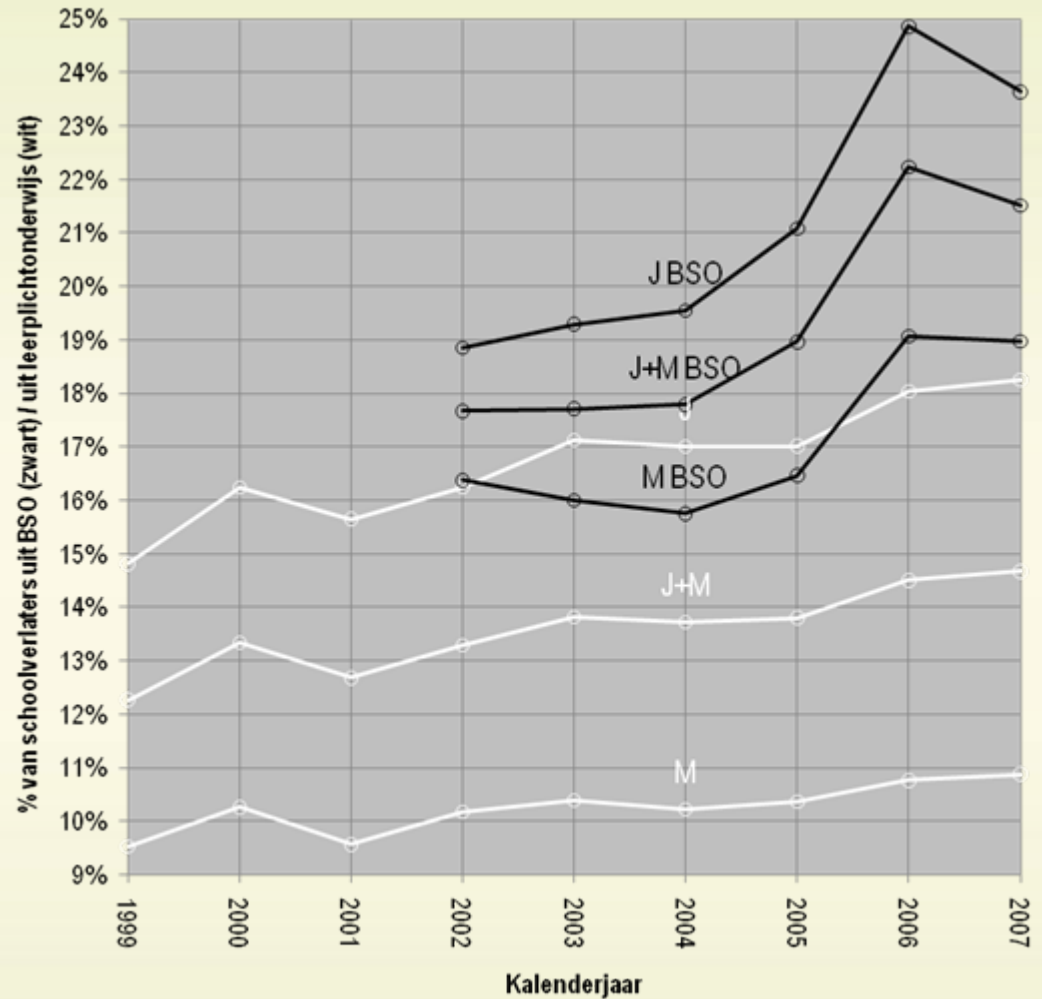
Stroomgegeven = leerlingenaantal dat
betrekking heeft op toestand in twee
operevolgende schooljaren

- 222 18-jarige mannelijke
zittenblijvers in 5de BSO in
2002
- 106 19-jarige meisjes van 4de
naar 5de BSO in 2007
- 38 18-jarige jongens van 4de
BSO naar DBSO in 2005
- ...

Vroege schoolverlaters uit het BSO

Stroom schoolverlaters uit BSO heeft groter percentage vroege schoolverlaters dan stroom schoolverlaters uit leerplichtonderwijs als geheel.

'Gender gap' minder groot in BSO dan in geheel.

Catalogoog van toepassingen stroomgegevens

Administratieve stroomgegevens vormen een rijke en nog grotendeels onbenutte bron van informatie.

- Vroege schoolverlaters uit technisch onderwijs, deeltijds onderwijs, algemeen secundair onderwijs, ... – identificatie van doelgroepen
- Regionale indicatoren van de ongekwalificeerde uitstroom
- Feedback aan individuele scholen – de ongekwalificeerde uitstroom per school
- De regionale markt van secundaire scholen – Beleidsgerichte indicatoren uit leerlingenstromen binnen regio's van het Vlaams secundair onderwijs

Regionale indicatoren

- Kan niet zonder stroomdata
- Afbakening regio's cruciaal
(a priori of via data)
(meerdere niveaus)
- Uit geaggregeerde gegevens of uit berekeningen voor individuele scholen
- Tijdreeks vanaf 2002

Schoolfeedback

- Essentie: uitstroom uit gegeven school splitsen in: stroom naar andere scholen vs. stroom uit leerplichtonderwijs
- Tijdreeks vanaf 2002
- Timing: na registratie leerlinggegevens volgens schooljaar
- Achtergrond: positie school in regio essentieel

VERTREKPUNT VOOR EEN GEDIFFERENTIEERDE AANPAK

Indeling BSO volgens kans op voortijdig schoolverlaten

Kans: percentage van de populatie in de cel die op het einde van het lopend schooljaar definitief weggaat uit het leerplichtonderwijs zonder een kwalificatie.

Voorbeeld: jongens, 2007.

Indeling van toepassing op meisjes en jongens van 2002 tot 2007.

G ('Gunstig'): zwart kader

V ('Vertraagd'): grijs kader

T ('Tussengroep'): grijze achtergrond

Vertra- ging	Leerjaar			
	3	4	5	6
0				4%
1			12%	7%
2		24%	20%	14%
3	45%	32%	28%	18%
4	46%	39%	29%	19%
5	43%	27%	30%	

Evolutie van kans op voortijdig schoolverlaten per doelgroep

Kans: percentage van de populatie in de doelgroep die op het einde van het lopend schooljaar definitief weggaat uit het leerplichtonderwijs zonder een kwalificatie.

Voorbeeld: jongens

Kalender- jaar	Doelgroep		
	G	T	V
2002	6,7%	18,0%	33,3%
2003	7,1%	17,8%	31,8%
2004	6,9%	18,1%	30,9%
2005	7,8%	19,3%	30,3%
2006	9,6%	24,4%	36,4%
2007	8,9%	21,4%	34,7%

Componenten van ongekwalificeerde uitstroom uit BSO

Splitsing van de indicator van de vroege schoolverlaters uit het BSO volgens de herkomst (G, T, V).

Voorbeeld: jongens.

Twee factoren: (1) kans per doelgroep; (2) verdeling populatie over doelgroepen (hier niet getoond).

Kalender -jaar	Doelgroep			BSO
	G	T	V	G+T+V
2002	8,6%	6,6%	3,7%	18,9%
2003	9,2%	6,4%	3,8%	19,3%
2004	8,9%	6,5%	4,1%	19,5%
2005	10,0%	7,0%	4,0%	21,1%
2006	12,0%	8,3%	4,6%	24,9%
2007	11,3%	7,7%	4,6%	23,6%

Beleid differentiëren volgens doelgroepen

G in 2007: 954 jongens en 721 meisjes

Ook doelgroepen identificeren in andere
onderdelen van leerplichtonderwijs!

- Vroege schoolverlaters vanuit een gunstige positie (G):
  - Verrassend grote component
  - Over de streep halen via flexibele vormen van onderwijs?
  - Samenwerking leerplichtonderwijs en tweedekansonderwijs?

- Vroege schoolverlaters vanuit een ongunstige positie (V):
  - Onderwijsloopbaan is fout gelopen
  - Te oud voor lagere leerjaren
  - Eenvoudige startersjob in de plaats van verderzetten hopeloze onderwijsloopbaan?

Samengevat

- Beleid heeft de ongekwalificeerde uitstroom nog niet doen dalen

- Potentieel van administratieve gegevens:
  - Regionale cijfers
  - Schoolfeedback
  - School situeren in regionale 'markt'
  - Doelgroepen identificeren

- Verschillende aanpak voor verschillende doelgroepen